Година II Четвртак, 21. јула 1943. год. Број 134

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Излази СРИЈЕДОМ и СУБОТОМ. — Уредништво и администрација Његошева Бр. 7. — Рукописи се не враћају — Телефон Уредништва број 64 — Претплата: мјесечно Lit. 8 —, — Појединог броја Lit. 1

ПРОМЈЕНА ГУВЕРНЕРА У ЦРНОЈ ГОРИ

(Рим) **Низ операција против партизанских хорда у Црној Гори повољно је завршен. Војна ситуација је успостављена након уништења одметничких снага. Екселенција Армијски Генерал Александар Пирцио Бироли, пошто је завршио своју мисију, замјењује се на положају гувернера са Екселенцијом Генералом армијског корпуса Грофом Курином Барбаети.**

Поздрав народа!

Желио бих више но икада да у ово ме чланку искрено и вјерно изнесем мисли, осјећаје и утиске, што је њјест о одласку Гувернера Црне Горе назвала у свим слојевима народа, а напосе у срцу сваког појединца, који је имао част и прилику да упозна тог ријетког човјека, тог широкогрудог добротвора, тог интелигентног команданта и пажетног политичара.

Моје перо је скромно да опише небројне заслуге и да исцрпно прикаже сав конструктивни рад, што је Н. Екс. Армијски Генерал Пирцио Бироли, као Гувернер Црне Горе, у најтежим моментима и трајима наше сиромашне заједнице, замислио, подузео и остварио. Али успомена на тог човјека, која се за сва времена уреза у памћење нашег народа, пратиће га свуда и свагда најзрелији осјећајима одности, љубави и искрене благодарности.

Кад се земљом пролијевала невина крв, под безобзирним ударцима безбожних крволока, племенита фигура тог пријијерног мужа, појавила се у Црној Гори, да својим очинским старањем ублажи незаслужени бол и беспримјерну сиротњу, коју јаде поважу, брда скривају, шуме његову, а људи пјате, да би је синовима и унучима будућих поколења сачували као поуку и као убједљиви доказ очајног узалуда и дејства, што разузданим фанатизам безбоштва и политичког лудила може да распали, анесе и оствари у свом таласу анархизма и крволочне амбициозне кратковидости социјалних отпадника.

У такним околностима појавио се ненадно човјек, који је сву своју неуморну дјелатност посветио сестранском подизању народа овог биједног краја, разумљивајући спачиље потребе, удовољавајући свачијим оправданим захтјевима очинском оубавољу, који је сводјетна увијешним духовима латинске расе, чији је вјерни претставник набрањих одлика и врлина армијски генерал Александар Пирцио Бироли.

Њему наш народ дугује неопходно много, а нарочито на војно-политичком пољу, гдје је својим високим осјећајем одговорности и племенитости поштедио толико наших села, толико наших кућа, толико наших људи, који у ма каквим другим околностима не би били извукли главу, којом се сада ките.

Црна Гора је по његовом политичком схватању могла постати аванпом прогоњених, да шака плаћених јадника, у разузданом бијесу слијепог фанатизма и крволочних комунистичких идеја, није „надала Црну Гору и Вис", који увратисмо пријатељство и великодушност свирепим нападима, а добромајерјности, благородности и племенитости прксосним поданима, што су нечувеном и биједном срамотом окивали свијетло лице, политичку узвишеност и равнотежу, традиционалне тековине и чортјачки понос, којему сада — ни у ком случају — исмаише ајеста. Побуном од 13. јула 1941 год. и доцнијим развојем и реперусијама, Црногорци — сељаци, господа и интелигенција — доказали су своју изврелост и безобзирност према сваком страдању, према сваком осјећају и обзиру, па чак и према себи самима — према својим националним аспирацијама, оријентацији и васпитању, а Црногорца је све нагубило мјеродавност, смисао, сврху. Једино још држ... - гужва. У бјеаглавом свеопштем метежу Црногорац налази самог себе и начин да се свом нагону одужи.

Рат је — истина! Али сред закрвављене Европе Црна Гора је ипак, успркос свему, још увијек оаза благостања, захваљујући далеководној економској политици гувернера Пирција Бироли и његовом сјајном, сталоженом и мудром повјерењу у соствене наоре, у своја предпидања у своје конкретне и благотворне одлуке. Он одлази, али његове заслуге остају да и даље послуже нашем сујетлном народу да из њих црпи упутства да до краја рата сам себе поштеди од дањних искушења и од дањних експеримената лакомислених људи, који и за вријеме окупације — заслијепљени сопственом амбицијом и грандоманијом — траже за себе и за своје пријатеље удобне фотеље, авучна признања, хвалеспјеве, ловорике а можда и споменике...

Тјешити у монструозном раду сопственог спокојног духа и живаца, морало је постати сврха сваке социјално-политичке дјелатности од првог дана окупације. Искуство двадесетогодишње југословенске управе — са коју сада свако говори да оном крају није посветила никакву пажњу — морало је послужити као упутство да се преко династичких веза и благонаклоности власти, оствари бар оно што је нашој земљи неопходно потребно и што је већ било постављено, са најобјављнијим намјерама, на дневни ред појединих надлештава, планским проучено, а за навјесне радове и кредити одобрени.

Ал' чему све то? — Пушку преко рамена та главом без обзира по непроходном кршу и планинама, пружа цијело већ задовољство сваком примитивном духу. Окрепљује, весели, усхићује! А кући нека ради ко зна, нек се брига и стара ко мора — жена!

Тако се у машти беспосличара рађају халуцинације, које покољена свијају као ђувачку предају, потенцирајући их извјесним потребама страла и срока и стварајући народну поезију.

Али уз народне пјесме, којима обнлују црногорска брда, постоји једна звучнија, древнија, убједљнија и очајнија — биједа! То је пјесма од које свако у свијету бјежи и страхује. То је пјесма коју једино ми Црногорци његујемо. Његова Екс. Гувернер схватио је ту прву потребу и зато је настојао свим силама да земљи повратн чим прије потребни мир, да би могао посветити сву своју активност реорганизацији земље, заборављајући скривена богатства, којих има ма у скромној или можда довољној мјери и по овом нашем црногорском крају.

Његова Екс. Арм. Ген. Александар Пирцио Бироли одлази! Дужност га зове другдје. Његовом насљеднику Ген. армијског корпуса грофу Курију Барбаети, упућујемо преко ових стубаца најтоплије жеље на новом пољу рада, којега ће се ускоро лати за добро ове земље и овог народа, који мора да га поржи на сваком кораку, како би уазјамном потпорном и искреном срадњом, могао да побољша прилике и да створи све потребне предуслове за даљни поантивни развитак заједнице.

Александар Пирцио Бироли родио се 23 јула 1877 године у Казибасо-у, у породици чије је дуга историја у тој области морала пјати судио утицати на његов живот. Његов отац је већ као 16-годишњи дечко побјегао од куће, те се придружио Гарибалдијевим борцима, начин што је на своје испрашања кривотворио датум рођења. Мали Александар је са 11 година био примљен у Нижу војну школу у Риму, а иза тога у вишу школу у Модени. Већ у то вријеме вокаиле је своје сјајне особине, којима се доцније одликовао токов војничке каријере, па је 1890 године проиновједен за берсељерског потпоручника.

Одушевљен спортиста, постигао је велике успјехе на ранним почетцима спорта, те је као вјежбалац учествовао чак и на Олимпијадама у Лондону и Антверпену.

Завршивши са одличним успјехом Ратну школу и стаж у штабној служби прошао, дан је пуковнику Пирцио Бироли 1909 године на капетана, те додјељен једном берсељерском пуку на западној граници. Од тог времена интересанту су се све одговорније дужности. Године 1913 ангажиран са у Либији; 1914/15 провео је као колонијални официр у Корпусу генералштаба, гдје се усвршио на свим колонијалним послима. Почетком Првог свјетског рата био је као капетан додјељен Врховној команди. Крајем 1915 године произведен је у чин мајора, те био доцније додјељен VI, XI и XIV армијском корпусу. Крајем 1916 године добио је чин потпуковника, а већ сљедеће године у чину пуковника. Почетком 1918 године постаје начелник штаба 35 дивизије у Македонији У то вријеме одликован је Крстом Витеза Војног реда Савоје.

Послије Капоретта ратражио је команду над трупама, те је стављен на чело једног берсељерског пука, са којим је учествовао у бици на Пјави, након које је предложен за генерала чин на основу заслуга стечених на бојном пољу. Крајем 1918 године добио је под командну једну берсељерску бригаду, заслуживши бронзану медаљу за исјеје ранје. По свршеном рату отиђе у ђе генерал Пирцио Бироли на чело своје бригаде, али је ускоро затим ангажиран у ратној комисији IX армије. У мају 1919 године одлази на ратне вонс, постављен на инспектора „Врих пјанинова" на западним јужним територија. У фебруару 1921 године постављен је за шефа италијанског војног мисијатета у републици Еквадор, гдје је остао до 1924. Завршивши ту своју мисију вратио се 1927 године у Италију, гдје је именован почетним пољским аутаитет. Б. В. Ирвина и Цеја.

Сљедеће године проманкнут је Пирцио Бироли у чин дивизијског генерала, у звању инспектора бранх трупа. Као такав оригинаран на опатну улогу у развоју италијанске војске, која је прва у Европи створила брзе јединице, у којима је одјелио пјешадију, тјеранске, па сарадња између берсељера, коњаника, коњске и моторизоване артиљерије и брних колона.

1 јануара 1932 године именован је генерал Пирцио Бироли командантом дивизије, распоређене на ратишта под Грмом. Тамо годину дана доцније проманкнут је еа генерала армијског корпуса, а у то вријеме ситуација у Африци одлази он у марту 1935 год. на Еритреју, гдје преузима команду над еритрејским јединицама и мјесто. Ситуација се самих Еритреја, међу којима је стечено велики углед свом неустрашивошћу и бриљном Не објавирући се ни на тако опасност, налазио се он у најжешћој борбени увијек на надстојатрним положајима, водећи операције својих трупа са сигурношћу и вјештином, које су му стекле најтоплије признање од стране маршала Бадоља.

На крају афричке дјаје произведен је Пирцио Бироли за ратне заслуге у чин армијског генерала у јуну 1936 и био је именован на Гувернера Амхаре. Када се крајем 1937 годе вратио са те функције у Италију, изразио му је Мусолини са нетајеним одушевљењем на његов успјешни рад на правни рад.

Године 1941 довиђе је на чело IX армије, са којом је прешао у Црну Гору. Формиран је у Врх Гарнизона Врховним командантом оружаних снага у Албанији, а одавде прешао у јуну 1941 године на положај Гувернера у Црној Гори.

За вријеме своје дјелатности у сјајној војничкој каријери одликовао је у свој ситуацији у роли многобројна одликовања италијанских и страних ордена.

Гувернеров проглас народу Црне Горе

Становништву Црне Горе!

По наређењу моје владе напуштам положај Гувернера Црне Горе. Наслиједиће ме генерал армијског корпуса Курио Барбаети, гроф од Пруна.

Од дана када сам имао част да преузмем власт над народом Црне Горе, била је Ваша земља тим пута опустошена и закрвављена. Италијанска војска, ушавши као добронамјерни и великодушни пријатељ, осигурала би мир и поредак, неопходне услове привредног благостања и да ниједна хорда напрасних слеђеника лажне московске идеологије и елемената откупљених туђинским златом, више пута издала Црну Гору, и Вис.

Три пута су италијанске трупе, по цијену тешких жртвама и бројних кривих жртвама, поразиле комунисте, потјерајући њихове бројне... стаје преко граница Црне Горе, други и трећи пут такође благодарећи и помоћи националистичких формација.

У прољећу 1942. године рада сам прокрвити... и... комунистичких елемената у ову земљу, том приликом сам... препоручио да се отстрани свака дјелатност политичке природе. Покушао сам такође у више махова, да изиђадим неслогу између разних политичких струја и двију вјероисповијести оне земље.

Нажалост се на овом пољу нису постигли очекивани резултати; у томе се мора уочити главни узрок услед којега је скуп националистичких снага, разједињен, у недавној оружаној борби против комуниста, био неспособан да се одрже на оној висини коју су догађаји захтијевали.

Прије него што напустим свој положај, да бих омогућио своме наслиђнику наширу слободу акције, наређујем распуштање садашњих Националних Одбора. Ова мјера не значи осталом одрицање почетке и вјерне сарадње сваких снага ове земље, сарадње која ће сигурно... ити брага и мом наслиђнику, којему — из љубави што ме везује са овим крајем — желим пуни успјех у дјелу којега се лаћа да обезбиједи Црној Гори мир и сигурност, недавно откупљену по цијену великих крвних жртвама Италијана и Црногораца.

Али основни предуслов успјеха је тај да се становништво одрекне сваке дјелатности политичке природе, јер би она само поклала још дубље бразду мржње између синова исте земље и присилила италијанске власти на строге репресије.

Правом народу Црне Горе, за који знам да жуди за спокојством и миром и којему сам за двије године посветио све своје мисли и рад, том поносном народу, којега поштујем и волим, препоручујем — у тренутку мог одласка — да се са повјерењем окупи око италијанских власти. Овај народ има бесбројне доказе праведности и великодушности Италије. Нека он под заштитом пријатељске земље, посветивши се раду, мирно очекује неминовно успостављање новог поретка, који ће закрвављеној Европи донијети, поред дуге ере правога мира, такође и нову и вишу националну и друштвену правду.

ЦЕТИЊЕ, 15. јула 1943-XXI.

ГУВЕРНЕР ЦРНЕ ГОРЕ:
АРМ. ГЕН. А. ПИРЦИО БИРОЛИ, с. р.

ВАЗДУШНО БОМБАРДОВАЊЕ РИМА

У недјељу 18 јула око 11 часова прије подне извршило је више стотина америчких четворомоторних бомбардера тешки напад на Рим, који је трајао читаве три сата. Овај авјерски напад сигурно неће утицати да се срца Италијана одврате од своје Отаџбине и обрате гангстерима, са које не постоји на свијету никакве свјетиле.

Бомбардовање Вјечног града од „бране антиаскијске авијатичарске и хваљебне радиобродавајте" свјетлечко сјајница, доказује свакоме како непријатељ не сиса средстава у сировоћу рата.

Послије грозног чина што се и на авијатичара починили у Кетну, тиме и свали подјимо умјеђивоће: „кадоброзу, који је за цивилизацију и хаћонијазам бриљантно вољао један од најдраговољнијих времена ушавше „средновјековне „мјеђовоће. Ја... то је на ред Рим, представи „бесмрте свака кнаф, свеки камен „свеки „на своју историју, свој „умјетничко „мазао, своју неуништиву „славу.

*Посљедних године „срца „града Рима „водјела ја, во „бриљантно „бочуном „плану, „замјене „радоне, „да „изиђе „и „шетнеке „свеа „историске „шеховати, „који „на „неимовјаних „ђуђ „времена „наје „могао „да „ворушиа „Мало „ђеђдина „кућа „и „далаћа „ойћа „ваљ... „ја „ја „ђеђоно „да „свијем „времена „свеа „ментирна „ворати „вробиана „сјај, „који „ја „ствјене „средновјеке „скраала „и „умјаваа „Ја „ја „ђеђ „ваљ „ваљ „годјама „а „ја „ваљ „ја „ваљ „ваљ „ваљ

ОПРОШТАЈ СА ГУВЕРНЕРОМ

Двогодишња управа арм. ген. А. Пирца Бирола у Црној Гори

[illegible] Пирца Бирола у Црној Гори 1941 године, када је Њ. Е. [illegible] Александар Пирцо Бирола, [illegible] оружаних [illegible] Југославије, [illegible] у Црној Гори, [illegible] против Треће [illegible] Југославије, [illegible] у Црној Гори, [illegible] Треће [illegible] Југославије [illegible] Треће [illegible] Југославије [illegible] Треће [illegible] Југославије